



Annette Henriksson

Kommunstyrelsen

annette.henriksson3@lund.se

Kommunstyrelsens årliga beslut angående kommunala aktiebolag avseende år 2018

Sammanfattning

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen årligen pröva om den verksamhet som kommunens aktiebolag under föregående kalenderår har bedrivit varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen vid sin årliga prövning finner att så inte är fallet, ska kommunstyrelsen lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 16 maj 2019 dnr KS 2019/0304

Bilaga 1 Kommunkontorets skrivelse samt frågeformulär utskickat till samtliga bolag den 26 april 2019

Bilaga 2 Svar inkomna från bolagen

Bilaga 3 Förvaltningsberättelser från bolagen

Bilaga 4 Lekmannarevisorns granskningsrapport från bolagen

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts vara relevant i ärendet då ärendet gäller granskning av bolag.

Ärendet

Bakgrund

Bestämmelsen i 6 kap 9 § Kommunallagen (2017:725) innebär förstärkt uppsiktsplikt för kommunstyrelsen avseende kommunens aktiebolag. Kommunstyrelsen ska enligt bestämmelsen i årliga beslut pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet ska kommunstyrelsen lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

2019-05-16

Diarienummer

KS 2019/0304

Kommunala ändamålet

För de bolag som är helägda av kommunen framgår de kommunala ändamålen och befogenheterna som utgör ram för verksamheten av bolagsordningen och ägardirektiven. För delägda bolag får en bedömning göras av vilka ändamål och befogenheter som gäller för bolaget utifrån ägardirektiv och övriga relevanta handlingar.

Förstärkt uppsiktsplikt

Kommunstyrelsens uppdrag är att pröva bolagens verksamhet för verksamhetsåret 2018. Utöver ovanstående styrdokument baseras ställningstagandet på den information i form av protokoll, ekonomiska handlingar etc som bolagen har skickat in till kommunstyrelsen.

För att få in ett mer heltäckande underlag för ställningstagandet har kommunkontoret uppmanat styrelsen i både helägda och delägda aktiebolag att i ett särskilt uttalande ange om verksamheten i respektive bolag har bedrivits och utvecklats i enlighet med det fastställda ändamålet med verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten. Utöver det har kommunkontoret bett om information gällande eventuella dotterbolag, styrelsens arbete samt vilka handlingar som bolagen har inlämnat till Lunds kommun. De har även fått ange om något ärende från bolaget har överlämnats till kommunfullmäktige under 2018, d v s beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Därtill har bolagens lekmannarevisor ombetts att komma in med granskningsrapport eller en särskild handling som innehåller ett uttalande om verksamheten hos bolagen under 2018.

Vad som generellt framkom av de inkomna särskilda uttalandena är att handlingar utöver årsredovisning inkl revisionsberättelse och granskningsrapport samt kallelse och stämmoprotokoll oftast inte lämnas in till Lunds kommun.

De helägda bolagen**Lunds Kommuns Fastighets AB (publ) (LKF)**

LKF har som föremål för sin verksamhet är att förvärva, äga, bebygga och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, affärlägenheter och kollektiva anordningar. Ändamålet med verksamheten är att i samarbete med Lunds kommun medverka till att tillgodose bostadsbehovet i kommunen och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande.

I förvaltningsberättelsen redogör styrelsen för uppfyllandet av bolagsordning och ägardirektiv. Redogörelsen för 2018 års verksamhet utgör det andra året i bolagets Strategiplan 2020. Det finns förutom ett antal nyckeltal tre långsiktiga mål – erbjuda attraktiva hem, bygga fler bostäder och skapa ett bättre Lund. I förvaltningsberättelsen gör styrelsen

2019-05-16

Diarienummer

KS 2019/0304

bedömningen att sammantaget lever bolaget upp till bolagsordningen och ägardirektivet. Något särskilt uttalande från styrelsen har inte inkommit.

Bolagets lekmannarevisor har i granskningsrapporten uttalat att han bedömer att bolagets verksamhet i allt väsentligt ha skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolaget efterlevt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten. Han gör även bedömningen att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Lunds Kommuns Parkering AB (LKP)

LKP har som föremål för verksamheten att i samverkan med berörda kommunala myndigheter medverka till att genomföra lösningar för allmän parkering, boendeparkering och verksamhetsparkering på kvartersmark i överensstämmelse med av fullmäktige och byggnadsnämnden fastlagda planer och riktlinjer. I denna uppgift ska bolaget anordna, förvalta och upplåta parkeringsanläggningar på fastigheter som bolaget och kommunen äger eller annars förfogar över. Ändamålet med verksamheten är att medverka till att lösa parkeringsfrågan och därmed understödja stadsutvecklingen.

Styrelsen anger i det särskilda uttalandet och lekmannarevisorn i sin granskningsrapport att de anser att verksamheten i bolaget har bedrivits och utvecklats i enlighet med det fastställda ändamålet med verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten. Bolagets lekmannarevisor gör även bedömningen att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Bolagsordningen är godkänd av kommunfullmäktige 2013-10-24 och beslutad av bolagsstämman 2013-12-10. Bolagsordningen är dock inte godkänd av Bolagsverket då det fanns brister i de obligatoriska uppgifterna som en bolagsordning ska innehålla. Då detta inte har åtgärdats innebär det formellt att det är en äldre version av bolagsordning som är gällande för bolaget. Detta måste åtgärdas.

Ett ärende gällande köp av bolag för förvärv av mark för uppförande av mobilitetshus, parkeringshus, inom Science Village området har under 2018 överlämnats till kommunfullmäktige för ställningstagande. Kommunfullmäktige har även under 2018 tagit beslut om utökning av borgensramen för LKP vilket regleras i finanspolicyn.

Fastighets AB Lund Arena

Bolagets verksamhet är att äga och förvalta fastigheten på vilken Sparbanken Skåne Sparbank Arena är uppförd för främst verksamhet inom idrott, kultur och evenemang.

Både styrelsen anger i det särskilda uttalandet och lekmannarevisorn i sin granskningsrapport att de anser att verksamheten i bolaget har bedrivits och utvecklats i enlighet med det fastställda ändamålet med verksamheten och i

2019-05-16

Diarienummer

KS 2019/0304

enlighet med de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten. Bolagets lekmannarevisor gör även bedömningen att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Noterbart är att bolaget inte har något ägardirektiv. Ett ägardirektiv är ett frivilligt dokument men ett viktigt styrinstrument för Lunds kommun och dess bolag. Ett ägardirektiv bör upprättas.

De majoritetsägda bolagen

Kraftringen AB och Kraftringen Energi AB (publ)

Lund, Eslöv, Hörby och Lomma kommun äger samtliga aktier i Kraftringen AB. Kraftringen AB är ett holdingbolag vars enda funktion är att äga aktier i Kraftringen Energi AB (publ).

Kraftringskoncernen styrs således operativt av moderbolaget Kraftringen Energi AB (publ). Enligt bolagsordningen är föremålet för Kraftringen Energi AB (publ) verksamhet att bedriva energiproduktion, energidistribution och IT-kommunikation, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för rörelsens behov, att äga och förvalta aktier och andelar i företag inom energisektorn samt att bedriva till rörelsen anknytande tjänster.

I förvaltningsberättelsen framgår att styrelsen anser att verksamheten inom koncernen bedrivits inom ramen för ägardirektivet, bolagsordningen och den kommunala befogenhet som är tillämplig inom energiområdet. Detta fram går även av det särskilda uttalande som kommunkontoret har fått från styrelsen. Utöver det särskilda uttalandet ges en bolagsstyrningsrapport ut varje verksamhetsår som beskriver styrelsens arbete under det gångna året.

Bolagens lekmannarevisorer har i granskningsrapporten uttalat att de bedömer att bolagens verksamhet i allt väsentligt ha skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De gör även bedömningen att bolagens interna kontroll har varit tillräcklig.

Under 2018 har Kraftringen förvärvat aktier i Skånska Energi AB vilket har inneburit ökat ägarandel från ca 8,9% till ca 67,6%. Innan budgivningen var frågan uppe på ett extrainkallat ägarsamråd där delägarnas representanter godkände affären.

Enligt kommunallagen 10 kap § 4 ska kommunfullmäktige, innan vården av en kommunal angelägenhet lämnas över till ett delägt kommunalt bolag, se till att bolaget blir bundet av de villkor som avses i 3 § i en omfattning som är rimlig. Vid senaste revideringen av bolagsordningen gjordes bedömningen att Kraftringen Energi AB (publ) inte skulle omfattas av 10 kap 3 § kommunallagen. Huruvida detta är korrekt eller inte bör utredas.

2019-05-16

Diarienummer

KS 2019/0304

Övriga bolag

Science Village Scandinavia AB (SVS)

Enligt bolagsordning är bolagets syfte och verksamhet att direkt eller indirekt, via dotterbolag eller intressebolag, äga, förvalta, hyra ut och exploatera fast egendom och därmed förenlig verksamhet.

Enligt ägardirektivet för bolaget, antaget av bolagsstämman 2017-05-12, är ändamålet att stödja utvecklingen av forskningsanläggningarna ESS och Max IV genom att på bolagets mark planera för samt utforma en infrastruktur som svarar mot anläggningarna unika krav och behov.

Styrelsen och bolagets lekmannarevisor gör i det särskilda uttalandet respektive granskningsrapporten bedömningen att bolagets verksamhet i allt väsentligt ha skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt i enlighet med gällande ägardirektiv.

Lekmannarevisorn gör även bedömningen att bolagets interna kontroll har varit på en acceptabel nivå.

Kommunfullmäktige har under 2018 tagit beslut om utökning av låneramen samt förlängning av kredittiden. Anledningen var att godkännandet av detaljplanen försenades efter att Länsstyrelsen valde att överpröva och upphäva kommunens beslut. Regeringen valde dock att godkänna detaljplanen i augusti.

Sydvatten AB

Bolagets ägdes 2018-12-31 av 17 kommuner, Båstad tillkom som delägare genom nyemission under 2018. Bolagets verksamhet enligt bolagsordningen är att uppföra, äga och driva vattenförsörjningsanläggningar, att därifrån distribuera vatten samt äga och förvalta fast och lös egendom och därmed förenlig verksamhet. I förvaltningsberättelsen redogör styrelsen och VDn för arbetet under verksamhetsåret 2018 där det beskrivs om vattendistribution och kvalitet, strategisk flerårsplan för att öka leveranssäkerheten. Dessutom beskrivs strategiska framtidsfrågor så som klimatförändringar som medför extremväder vilket påverkar vattenresursen. Något särskilt uttalande från styrelsen har inte inkommit.

Lekmannarevisorerna gör bedömningen att verksamheten skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig. Någon grund för anmärkning mot styrelsens eller verkställande direktörens förvaltning föreligger inte.

Domstolsärendet gentemot Statkraft har under 2018 avgjorts. Överklagan till Högsta domstolen fick inte prövningstillstånd vilket innebär att Mark- och miljööverdomstolens dom ligger fast. Detta innebär att Sydvatten ska ersätta Statkraft med 278,5 mnkr att jämföra med den tidigare domen som innebar en ersättning på 450 mnkr.

2019-05-16

Diarienummer

KS 2019/0304

Sysav AB

Av förvaltningsberättelser framgår att föremålet för bolagets verksamhet är hantering och behandling av hushållsavfall från bolagets delägarkommuner.

Något särskilt uttalande från styrelsen har inte inkommit. Bolagets lekmannarevisor gör i granskningsrapporten bedömningen att bolagets verksamhet i allt väsentligt ha skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt i enlighet med gällande ägardirektiv. Lekmannarevisorn gör även bedömningen att bolagets interna kontroll har varit på en acceptabel nivå.

Under 2018 meddelade Högsta förvaltningsdomstolen dom i mål mot Konkurrensverket vilket innebär att kommuner har rätt att köpa avfallstjänster utan annonsering.

Kommunassurans Syd Försäkrings AB

Bolagets syfte är att erbjuda ägarna ett välanpassat försäkringsskydd. Bolaget kan även erbjuda ett välanpassat försäkringsskydd till de bolag som helt eller delvis ägs av de kommuner som ingår som ägare. Samma gäller för stiftelser vars styrelser ägarna helt eller delvis utser. Bolaget ska tillföra de försäkrade ökad kompetens inom försäkringsområdet och vara en resurs inom försäkringsfrågor.

Styrelsen och bolagets lekmannarevisor gör i det särskilda uttalandet respektive granskningsrapporten bedömningen att bolagets verksamhet i allt väsentligt ha skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt i enlighet med gällande ägardirektiv. Lekmannarevisorn gör även bedömningen att bolagets interna kontroll har varit på en acceptabel nivå.

Ideon Open AB (tid. Ideon AB)

Bolaget har som föremål för verksamheten att i forskningsbyn Ideon i Lund utveckla och erbjuda en god och attraktiv miljö för forskningsbaserade företag som har behov av nära kontakt med universitet och högskolor. Vidare ska verksamheten vara att stimulera till aktiviteter som befrämjar dels Ideon som en kreativ och aktiv forskningsby och att svara för information och marknadsföring samt etablera kontakt med företag och enskilda vilka har eller kan få intresse av att lokalisera sin verksamhet till forskningsbyn Ideon.

Ingen årsredovisning för 2018 har skickats in till kommunkontoret och ej heller har ett särskilt uttalande från styrelsen inkommit. Bolaget har ingen utsedd lekmannarevisor.

Kommentar kommunkontoret

Mot bakgrund av vad som framgår av bolagsordning, ägardirektiv och övriga relevanta handlingar för bolagen, uttalanden från bolagsstyrelsen

2019-05-16

Diarienummer

KS 2019/0304

och lekmannarevisorer är kommunkontorets sammantagna bedömning att verksamheten i LKF, LKP, Fastighets AB Lund Arena, Kraftringen AB, SVS, Sydvatten AB, SYSAV AB, Kommunassurans Syd Försäkring AB samt Ideon Open AB under verksamhetsåret 2018 har varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Vad som dock har framkommit i den årliga prövningen är att det bör tydliggöras vilken information och vilka handlingar som respektive bolag löpande ska lämna in till Lunds kommun. Detta för att möjliggöra den förstärkta uppsiktsplikt som kommunstyrelsen enligt kommunallagen 6 kap 1 § är förpliktad att göra. Det är därefter bolagens ansvar att information och handlingar inkommer till kommunstyrelsen.

Kommunkontoret håller för närvarande på att se över kommunens ägarstyrning i syfte att tydliggöra ägarrollen, styrning och uppföljning av bolagen. Detta arbete inkluderar en översyn av samtliga styrdokument t.ex. bolagsordningar och ägardirektiv. I samband med detta kommer även tidigare identifierade brister i dessa styrdokument att åtgärdas.

Kommunkontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att verksamheten som LKF, LKP, Fastighets AB Lund Arena, Kraftringen AB, SVS, Sydvatten AB, SYSAV AB, Kommunassurans Syd Försäkring AB samt Ideon Open AB har bedrivit under föregående kalenderår bedöms vara förenlig med de fastställda ändamålen och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Carin Hillåker
Biträdande kommundirektör

Beslut expedieras till:
Kommunkontoret, Ekonomiavdelningen
Akten